

Oslo 31.01.2007

Det Kongelige Kultur- og kirke-departement
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse: evaluering DKS

Kulturproduksjoner og Klomadu teater er små teatergrupper, men i og med at departementet ønsker en bred høring omkring evalueringen av Den kulturelle skolesekken, og vi er blant de som produserer forestillinger til DKS, tillater vi oss å komme med våre synspunkter. Vi er ikke med på listen over høringsinstanser, men håper likevel at vår stemme vil bli hørt.

Vi vil begynne med å si at vi setter stor pris på at Skolesekken er blitt realisert. Vi tror dette er av uvurderlig betydning både for barn og unge, og for kunstfeltet på lang sikt. Vi setter også pris på at ordningen skal evalueres, og at man ønsker å forbedre og videreutvikle modellen.

Det som fra vårt ståsted er et problem ved ordningen, er mangelen på produksjonsmidler til gruppene. Vi produserer ofte for knapper og glansbilder, og uten sikkerhetsnett. Dette medfører en tildels stressende og utmattende arbeidssituasjon.

Et annet problem, er å kunne få vist vårt arbeid, både i forbindelse med utvelgelse til Skolesekken og i det offentlige rom. Vi trenger flere eller større visningsarenaer for våre forestillinger. Som det er nå, kan vi risikere å produsere en forestilling, for så ikke å få plass på f.eks Markedet i Sandefjord. Da er vi hjelpeløse i forhold til å få solgt forestillingen videre.

Vi trenger at de konsulentene som skal bedømme våre forestillinger, kan tilby hjelp og råd i forbindelse med en produksjon, dersom det er nødvendig og kan være til hjelp. At man f.eks får tilbud om assistanse fra dramaturg eller regissør, dersom en forestilling i første omgang ikke holder til å komme inn i Scenekunstbruket. Så kunne gruppen arbeide videre, og prøve å komme i mål. Det som kreves, er ofte mer ressurser, det er ikke alltid det er mye som skal til for at man skal komme et langt steg videre, så vi tror dette ville være en fornuftig bruk av ressurser.

Vi trenger i tillegg å få mer oppmerksomhet rundt vårt arbeid. Vi opplever at vi turnerer med gode forestillinger, som imidlertid aldri har fått offentlighetens søkelys på seg, og som barn og unges foresatte vet lite om. Forestillingene våre blir ikke anmeldt, og foreldrene kan ikke dele opplevelsen med barna. Vi ønsker oss derfor åpne kveldsforestillinger der de foreldrene som ønsker det, kan se våre forestillinger sammen med barna sine.

Vi føler det også som et problem at det kan gå lang tid fra våre produksjoner har premiere, til de eventuelt kommer ut på turne. For å komme i betraktning til å spille på Markedet for Scenekunst i Sandefjord, bør vi ha premiere før jul. Er vi heldige, får vi spilt i Sandefjord i juni neste år – og kan begynne å selge forestillinger året etter dette. Dvs at vi ofte må vente i over to år fra premieren og til forestillingen kan bli sendt ut på turne. Det sier seg selv at det

er vanskelig for små og økonomisk svake produksjonsenheter å gjøre avtaler med innleide skuespillere og teknikere under slike forhold. Og ennå verre: det er vanskelig å holde entusiasmen oppe i den lange ventetiden.

Et argument som har vært fremme i debatten, og som evalueringen tildels gjenspeiler, er mistanken om at kunstnerne i nå skal ”sko seg”, at de gjennom DKS skal se sitt snitt til å få produsert det de ønsker, uten tanke på sitt stakkars publikum. Kunstnerne lager tildels monologisk kunst, og skal ikke være villig til å inngå i dialog med sitt publikum.

Vi føler at vi på det beste har vidunderlige møter med barn og unge, at de setter pris på å oppleve teatrets magi i bilder og ord, et språk helt forskjellig fra hverdagens. Når et menneske virkelig lytter, er dette også en skapende prosess, og en såkalt ”monologisk” form kan være like aktiviserende som en ”dialogisk”. Lyttende, drømmende, henførte barn og unge er like aktive og medskapende som lyttende voksne. Kanskje er ikke begrepene monologisk/dialogisk så fruktbare ”måleenheter”.

Vi går ut fra at de fleste som leverer kunst til Skolesekken, gjør det fordi de ønsker sitt publikum godt, og vet at de har noe å melde. Vi har ikke bare en trang til å skape for vår egen skyld, vi har også en trang til å gi, noe utallige kilometers kjøring på kronglete veier og ditto overnattinger i gymsaler i årevis, lenge før DKS var en realitet, skulle vitne sterkt nok om.

At kunstnere blir hyret inn til verksteder med barn og unge av skolene, der de sammen skal gå inn i en kunstnerisk prosess – det har også blitt en del av tilbudet i Skolesekken. Det er så flott at dette har skjedd, men er en helt annen sak enn å vise et ferdig kunstverk eller en forestilling. Der er det viktig at vi tilbyr det produktet vi har brent for og skapt, ikke et bestillingsverk til skolene. Det er også viktig at kunstnerne ikke blir brukt som et kulturelt alibi for mangelen på estetisk kompetanse i selve skoleverket.

Ordningen med DKS praktiseres svært forskjellig utover landet, og det er litt av en jobb å sette seg inn i hvordan DKS egentlig fungerer. Kanskje kunne man samkjøre mer, og informere kunstnerne bedre. Vi trenger å få en oversikt over praktiske og organisatoriske ordninger over hele landet.

Til slutt: Institusjonsteatrene har også oppdaget at det er penger i DKS, og produserer nå teatertilbud til barn og unge som aldri før. Dette er selvfølgelig en trend vi hilser velkommen! Men det må tilføyes at de fra før har enorme budsjetter i forhold til gruppenes knappe midler, og i sitt mandat egentlig alltid har hatt en forpliktelse til å produsere teater for disse gruppene. De skulle ikke trenge ekstramidler for å oppfylle denne forpliktelsen. Slik det nå er, blir de rike rikere – og de små teatergruppene, som gjennom årene har sørget for å skape teater for barn og unge og turnert over hele landet, til tross for alle vanskeligheter det har bydd på – ja, de blir fattigere. Dermed kan de også komme til å sakke akterut i utviklingen, noe vi knapt er tjent med, da det er en velkjent sak at gruppene har stått for mye av fornyelsen, leken og gleden i norsk barne og ungdomsteater.

For Kulturproduksjoner og Klomadu teater

Karen Høie
produsent og skuespiller

Forestillinger fra Klomadu teater som har turnert i skolene:

Flere av forestillingene har vært på vårt repertoar gjennom flere år. Både "Arransikt og stjernefolket" og "Sampo Lappelill" er eksempelvis spilt nærmere 500 ganger.

- "Momo og Gigi" (1983)
- "Mop og Jaggis klovnestreker" (1984)
- "Arransikt og stjernefolket" (1986)
- "En hemmelig verden" (1989)
- "Drømmeprojekt" (1990)
- "Granatengelen" (1991)
- "Sampo Lappelill" (1992)
- "Litt parfymert virkelighet" (1992)
- "F2 – Frigg og Frøya på tur!" (1993)
- "Skårungen" (1994)
- "Koffertene" (1996)
- "Fyret" (1998)
- "Kan den fly?" (2002)
- "Shaken and stirred" (2003)

Forestillinger fra Kulturproduksjoner som har turnert i skolene:

www.kulturprod.no (ikke oppdatert, men mye info på siden)

Flere av forestillingene har vært på vårt repertoar gjennom lengre tid. Forestillingen "Stella" har også spilt nærmere 500 ganger.

- "Stella" (2002)
- "Glass i palass" (2002)
- "Fela som sang" (2004)
- "Inn i Peer Gynts rike" (2006)

Under arbeid:

- "Svanene over Irland" (2007)